

Bollen en knollen

Periode 2

20-7-2022 Onderwerp van de presentatie

Yuverta

Bol- en knolgewassen

Vindplaats (voorjaarsbloeiende) bol- en knolgewassen:

Steppen / mediterraan laagland:

- Koude winters
- Hete en droge zomers

Alpenweiden:

- Strengere winters
- Droge zomers

Bossen en bosranden

- (Normale) winters
- Lichtconcurrentie in zomer

Bol- en knolgewassen zijn in de natuur vaak te vinden in gebieden met een relatief korte gunstige groeiperiode. De winter is normaal gesproken de meest ongunstige periode maar op sommige plaatsen is de zomer ook niet gunstig. Planten die hier goed willen groeien moeten naast 'overwinteren' dus ook 'overzomereren'.

Steppen / mediterraan laagland:

De meeste neerslag valt in de winter en het vroege voorjaar, maar de zomer is droog en vaak heet. In de open tuin hebben ze goed doorlatende grond nodig. Tijdens bloei veel zon en vocht, in de zomer warmte en niet te nat. Veel van deze bollen en knollen zijn niet geschikt voor verwildering

Allium giganteum, Tulipa hybriden, Muscari armeniacum

Alpenweide:

Het belangrijkste bodemvocht wordt gevormd door het smelten van sneeuw in de lente en hoewel af en toe onweersbuien kunnen optreden, hebben de zomers de neiging droog te zijn maar niet zo heet. In de winter is de grond normaal bedekt met sneeuw, zodat het temperatuur- en bodemwatergehalte constant is voor wat 5 of 6 maanden winter kan zijn, waarin weinig groei plaatsvindt. Een aantal van deze bollen en knollen zijn geschikt voor verwildering

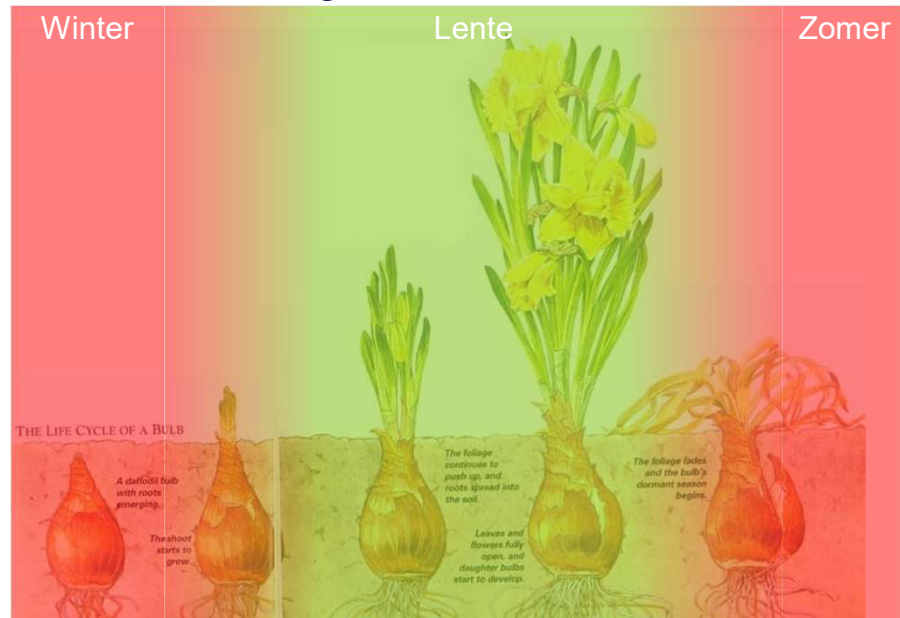
Crocus vernus, Fritillaria imperialis, Hyacinthus orientalis, Narcissus soorten, Scilla siberica

Bossen en bosranden:

Gebieden met zomerse regenval en koele/koude droge winters. Bollen en knollen bloeien vaak vroeg in het voorjaar en 'overzomereren' onder de beschermende schaduw van struiken of loofbomen. Groeien graag in humusrijke grond.

Anemone blanda, Eranthis hyemalis, Galanthus nivalis, Narcissus soorten

Bol- en knolgewassen

Extra voedselopslag voor lange rustperiode:

Opslag in bladeren (rokken)
-> BOL

Opslag in stengels
-> (STENDEL)KNOL

Opslag in wortels
-> (WORTEL)KNOL

Yuverta

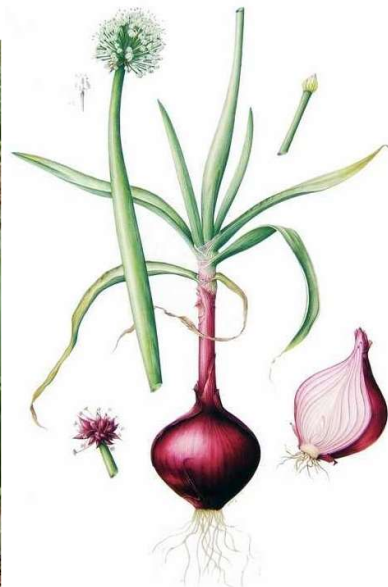
Omdat bollen en knollen slechts in korte tijd voldoende voedsel moeten opslaan om de lange rustperiode te overbruggen mag je nooit het loof weghalen tot het vanzelf afgestorven is.

	Geslachtsnaam	Soortaanduiding	Nederlandse naam
1	Allium	cepa	Ui
2	Allium	giganteum	Sierui
3	Allium	porrum	Prei
4	Allium	schoenoprasum	Bieslook
5	Anemone	blanda	Anemoon
6	Crocus	vernus	Krokus
7	Eranthis	hyemalis	Winterakoniet
8	Fritillaria	imperialis	Keizerskroon
9	Galanthus	nivalis	Sneeuwkllokje
10	Hyacinthus	orientalis	Hyacint
11	Muscari	armeniaticum	Blauw Druifje
12	Narcissus	Hybriden	Narcis
13	Scilla	sibirica	Sterhyacint
14	Tulipa	Hybriden	Tulp

Yuverta

Allium cepa

Yuverta

Allium porrum

6

Yuverta

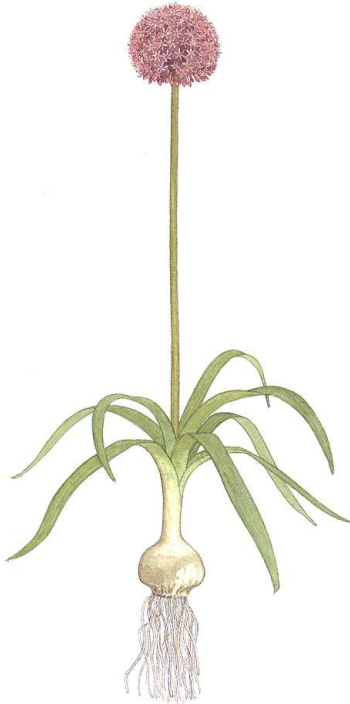
Allium schoenoprasum

Yuverta

- 20-50 cm hoog
- Bladeren hol (bieslook), grondstandig
- Bloemen in bolvormige schermen, paars, juni tot september
- Op alle grondsoorten, wel graag in de zon.

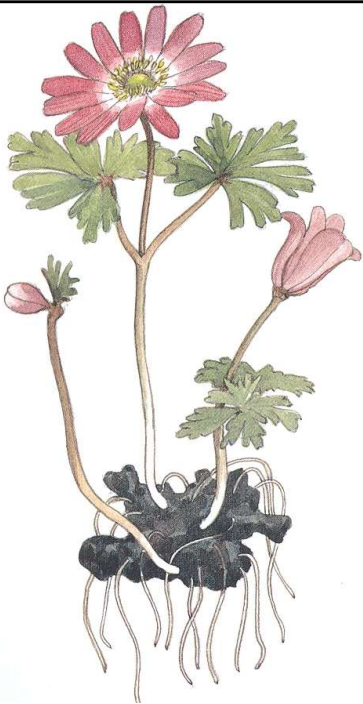
Allium giganteum

Yuverta

- In bloei tot 150 cm hoog
- Bloemen (juni) in tot 20 cm brede, ronde schermen. Donkerroze tot purperrood
- Bladeren lancetvormig tot 10 cm breed. Beginnen al voor de bloei te verwelken.
- Bollen wit, wat ovaal, voorzien van een lange hals. Bolmaat vanaf 20cm
- Zonnige standplaats

Anemone blanda

Yuverta

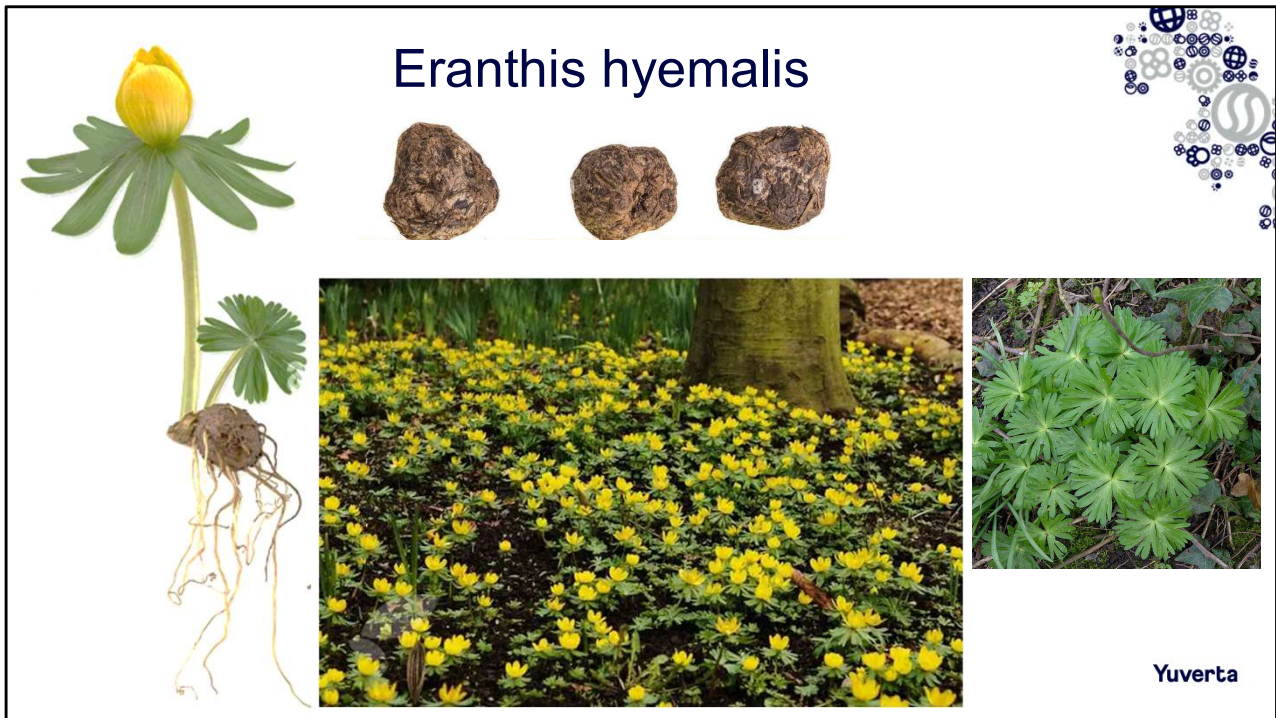
- 10-15cm hoog.
- Bloemen (maart-april) blauw, roze en wit, margrietachtig
- Bladeren langs de bloemstengels, drietallig met driedelige slippen
- Knollen onregelmatig gevormd ('konijnenkeutels'), maat vanaf 5 cm
- Verdraagt enige schaduw (verwilderingsknol op de juiste plaats)

Crocus vernus

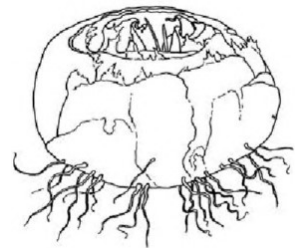
Yuverta

- 10-20cm hoog
- Bloeit vrij laat (*C. chrysanthus* (feb-mrt) > *C. flavus* (mrt) . *C. vernus* (mrt-apr)).
- Bloemen trechtervormig, bloemblaadjes vaak (niet altijd) gestreept.
- Bladeren grondstandig, 3 (-4) per knol. Bladeren lijnvormig met witte middenstreep
- Knollen omgeven door netaderige vezels, maat vanaf 8 cm
- Staan graag in de zon (verwilderingsknol)

- 5-15cm hoog
- Bloemen (jan-feb) geel, alleenstaand met een kraag van groene bladeren.
- Bladeren grondstandig, drielobbig, 1-2 per knol, verschijnen na de bloei
- Knollen vrijwel bolrond (lijkt op *A. blanda*). Knolmaat vanaf 3-4cm
- Zonnige standplaats, kan verwilderen.

Fritillaria imperialis

- 60-100cm hoog
- Bloemen (april-mei), kransvormig hangend met daarboven een kuif van schutbladeren. Kleur geel, oranje tot bruinrood
- Bladeren langs de bloemstengels, lancetvormig
- Bollen aan de top uitgehold, wit, bestaande uit losse rokken. Heeft een kenmerkende geur. Maat vanaf 24cm
- Staat graag zonnig, niet te nat

Galanthus nivalis

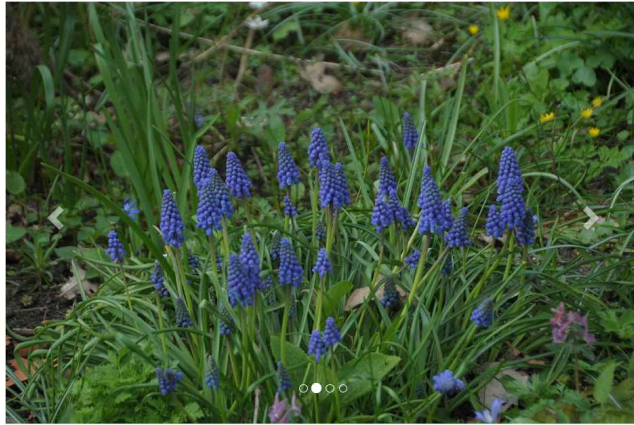
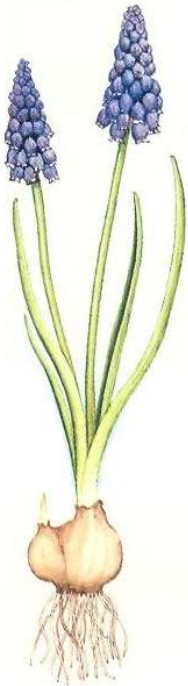
- 10 – 20cm hoog
- Bloemen (feb-mrt) wit met drie langere buitenste kroonbladeren en drie kortere binnenste kroonbladeren (uitgerand en met een groene vlek)
- Bladeren grondstandig, lijnvormig, blauwgroen
- Bollen vanaf maat 5-6 cm
- Staat graag op een humeuze grond, in de halfschaduw.
- <https://www.youtube.com/watch?v=iOTWYxluqjA>

Hyacinthus orientalis

- 30-40 cm hoog
- Stervormige bloemen (nagels) 20-70 bijeen in dichte aren. Geurend. April-mei.
- Bladeren lancetvormig, goetvormig tot 2 cm breed.
- Bollen zijn wit tot paars gekleurd (afhankelijk van de kleur van de bloem), met een 'metallic' glans
- Kalkhoudende bodem op een zonnige standplaats

Muscari armeniacum

- 15-25cm
- Bladeren 6-8, grondstandig, langer dan de bloemsteel, liggen vaak (rommelig) plat op de grond.
- Bloemen blauw, urnvormig in dichte kleine trossen. Bloei in mrt-mei.
- Bollen eirond, witachtig, maat vanaf 8-9 cm
- Staat graag op een zonnige, doorlatende standplaats. Geschikt voor verwildering

- Afhankelijk van de soort en cultivar van 15cm tot 50cm
- Bloemen 1 of meerdere bijeen aan naar beneden geknikte bloemstelen. Bloemen bestaan uit 2 delen, een krans van kroonbladeren en een 'bijkroon'. Bloeitijd afhankelijk van de cultivar maar veel grootbloemige narcissen bloeien al in maart en veel poeticus narcissen pas in mei.
- Bladeren 3-4 (meestal om de as gedraaid) vlak, lijnvormig en wat grijsgroen van kleur
- Bollen met een bruin, afschilferende huid, vaak met twee bijeen (dubbele neuzen). Bij narcissen wordt vaak geen bolmaat gegeven maar de hoeveelheid 'dubbelneuzen'.
- Staat graag op een zonnige of een licht beschaduwde plaats. Geschikt voor verwildering?

Narcissus hybriden

trompet

grootkronig

kleinkronig

dubbel/gevuld

triandrus

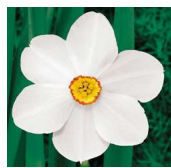
cyclamineus

jonquilla

tazetta

poëticus

spleetkronig

hoepelrok

Overzicht Narcissus categorieën

17

Yuverta

<https://www.youtube.com/watch?v=8xR3Xly42mQ>

Trompet: 1 bloem per steel. De trompet is langer dan de bloemblaadjes.

Groot-kronig: 1 bloem per steel. De trompet is langer dan 1/3 van de lengte van de bloemblaadjes maar niet langer dan de bloemblaadjes zelf.

Klein-kronig: 1 bloem per steel. De trompet is niet langer dan 1/3 van de lengte van de bloemblaadjes.

Dubbel: 1 of meer bloemen per steel. Gevulde bloemen.

Triandrus: 1 of meer bloemen per steel. Bloemblaadjes wijzen sterk naar achteren (Soms steken 3 meeldraden buiten de bijkroon).

Cyclamineus: 1 bloem per steel. Bloemblaadjes wijzen naar achteren. Bloem naar de grond gebogen ten opzichte van de steel.

Jonquilla: 1 tot 5 bloemen per steel. Hol- of trechtervormig trompetje. Vaak geurend.

Tazetta: 3 tot 20 bloemen per (stevige) steel. Bloemblaadjes wijzen niet naar achteren. Vaak geurend.

Poeticus: meestal 1 bloem per steel. Bloemblaadjes zuiver wit. Cup zeer kort of schijfvormig, vaak geel met groen hart en soms oranje rand. meestal geurend.

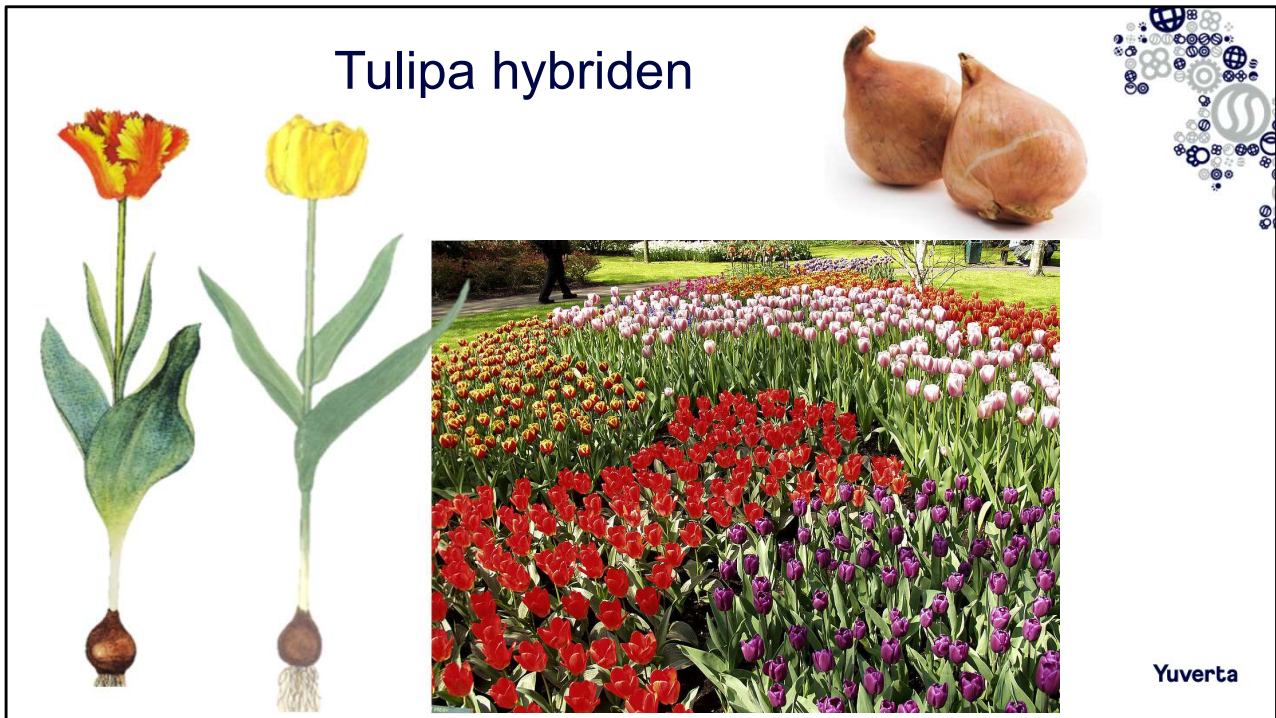
Spleet-kronig: de cup ligt opengeslagen over de bloemblaadjes. Meestal in 2 groepen van 3.

Hoepelrok: meestal 1 bloem per steel. Zeer kleine bloemblaadjes in verhouding tot de grote cup.

Scilla sibirica

- Tot 20 cm hoog
- Bloemen, klokvormig, in een 2-4 bloemige tros, blauw (of roze), bloemen vaak wat naar beneden geknikt. Bloeit in maart-april
- Enkele grondstandige gootvormige ('kano') bladeren. Vrij breed
- Bollen lijken op kleine hyacintenbollen. Maat vanaf 6-8 cm.
- Kan wat lichte schaduw hebben

- Hoogte varieert tussen 25 cm en 65 cm
- Bloeien met eindstandige bloemen. Een bloem per steel. De bloemen sluiten in de avond en gaan in de zon weer wat open staan.
- Bladeren met 3-5 aan de bloemsteel, zwaardvormig maar niet vlak
- Bollen glad met een bruine bolhuid. Bol is eenjarig en is niet geschikt voor verwildering.
- Staan graag op een zonnige, goed gedraineerde plaats.

vroegbloeiend (vóór eind april)

laatbloeiend (na half mei)

middelvroegbloeiend (april-mei)

Enkele Vroege Tulp (E.V.T.)

Dubbele Vroege Tulp (D.V.T.)

Enkele Late Tulp (E.L.T.)

Dubbele Late Tulp (D.L.T.)

Triumftulp

Darwin tulp

Yuverta

- Enkele vroege tulpen: vrij laag (30-40 cm), bloeit voor eind april
- Dubbele vroege tulpen: gevulde bloemen, ook vrij laag (25-30 cm).
- Enkele late tulpen: bloeien over het algemeen na half mei, hoogte varieert van 25-65 cm.
- Dubbele late tulpen: deze bloeien het laatst (2^e helft van mei) hoogte wat lager dan de enkele late tulpen, 40-50 cm
- Triumftulp: Bloei april mei, bloemen in gesloten toestand wat driehoekig, lange bloemsteel (50cm) en grote bloem (tot 10 cm)
- Darwintulpen: gelijk triumftulpen, enkel felle kleuren zoals rood en geel.